VERI YAPILARI VE ALGORITMALAR

BLM2512 Gr.2

2020-2021 Bahar Yarıyılı (Uzaktan Eğitim)

Dr.Öğr.Üyesi Göksel Biricik

GRAF ARAMA YÖNTEMLERİ

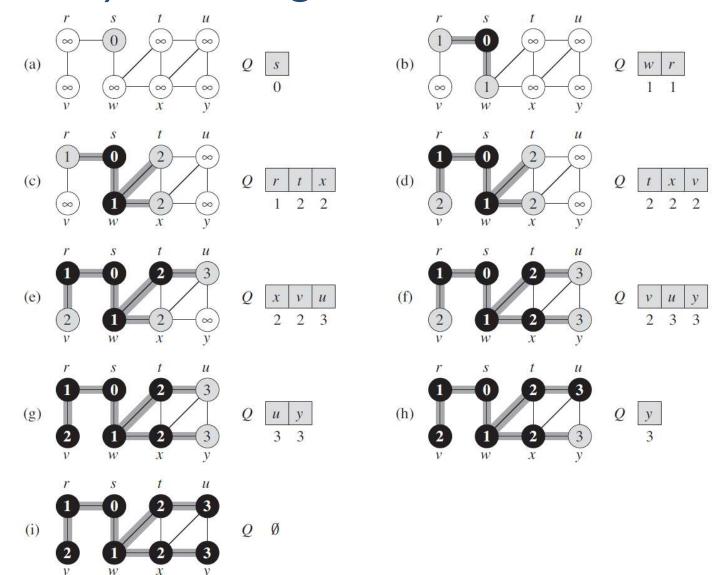
BFS, DFS

BFS Algoritması

```
BFS(V, E, s)
for each u \in V - \{s\}
  do d[u]←∞
d[s] \leftarrow 0
Q \leftarrow \emptyset
ENQUEUE(Q, s)
while Q != Ø
  do u \leftarrow \mathsf{DEQUEUE}(Q)
    for each v \in Adj[u]
       do if d[v] = \infty
         then d[v] \leftarrow d[u] + 1
                ENQUEUE(Q, v)
```

- Düğümlerin durumlarını takip etmek isteyebiliriz.
 - Gezilmemiş: Beyaz
 - Gezilmiş Gri/Siyah
 - Siyahların komşuları siyah/gri olabilir. (siyahların tüm komşuları keşfedilmiştir)
 - Grilerin komşuları gri/beyaz olabilir.

```
BFS (G,s)
for each vertex u \in G.V - \{s\}
  u.color = WHITE
 u.d = \infty
  u.p = NIL
s.color = GRAY
s.d = 0
s.p = NIL
Q = \{\};
ENQUEUE(Q,s)
while Q != { }
  u = DEQUEUE(Q)
  for each v ∈ G.Adj[u]
    if v.color == WHITE
     v.color = GRAY
     v.d = u.d + 1
     v.p = u
     ENQUEUE(Q,v)
  u.color = BIACK
```

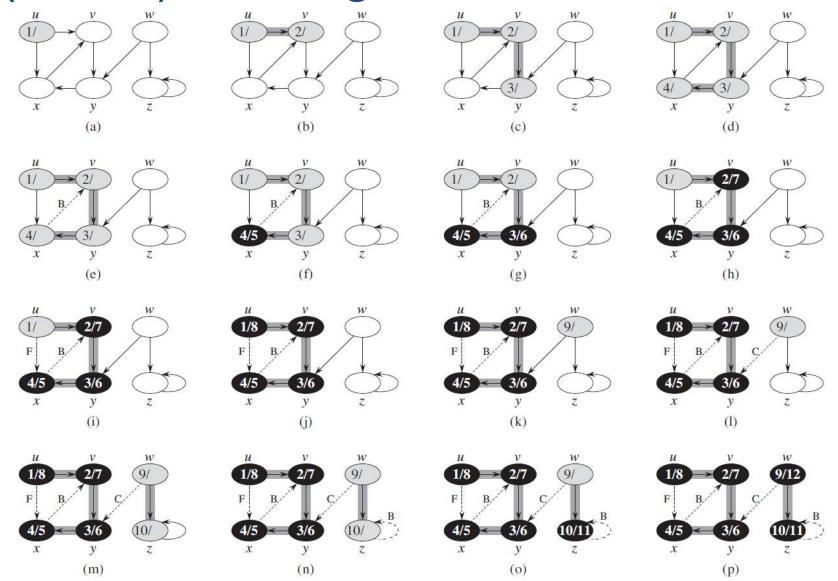

Önce Derinlemesine Arama (Depth First Search, DFS)

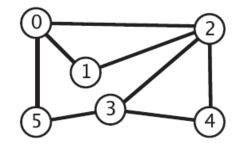
- Düğümleri rekürsif olarak ziyaret et.
- Bir düğümü al, işaretle.
- Tüm (işaretsiz) komşularını rekürsif olarak ziyaret et.

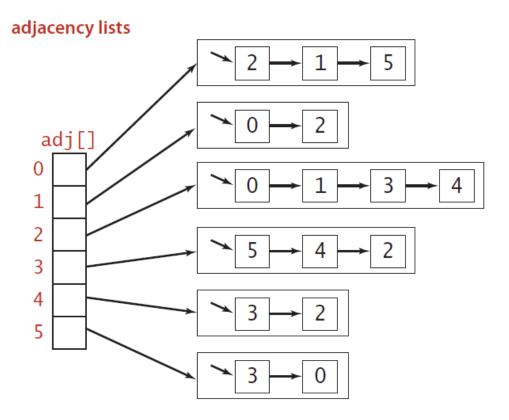
```
DepthFirstSearch(G,s)
 count=0;
 for each vertex u \in G.V
   marked[u]=FALSE
 dfs(G,s)
dfs(G,v)
 marked[v]=TRUE
 count++
 for each w \in G.adj[v]
   if (! marked[w])
     dfs(G,w)
```

```
DFS(V, E)
for each u \in V
  do color[u] \leftarrow WHITE
time \leftarrow 0
for each u \in V
  do if color[u] = WHITE
         then DFS-VISIT(u)
DFS-VISIT(u)
color[u] \leftarrow GRAY // discover u
time ← time+1
d[u] \leftarrow time
for each v \in Adj[u] // explore (u, v)
  do if color[v] = WHITE
         then DFS-VISIT(v)
color[u] \leftarrow \mathsf{BLACK}
time \leftarrow time+1
f[u] \leftarrow time // finish u
```


standard drawing

dfs(3)

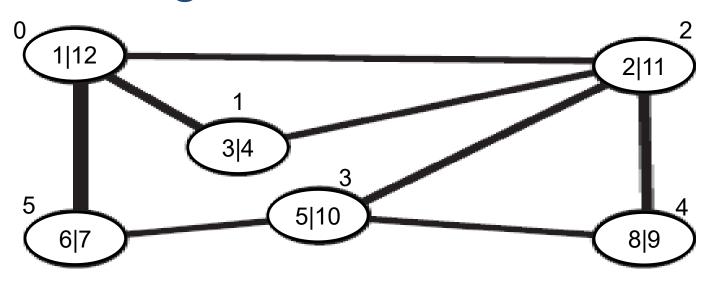
5 4 2

dfs(5)

30

dfs(4)

3 2

	d	f		Pre		
0	1	12	VV	G	В	
1	3	4	VV	G	В	2
2	2	11	VV	G	В	0
3	5	10	VV	G	В	2
4	8	9	VV	G	В	3
5	6	7	VV	G	В	3

AÇGÖZLÜ ALGORİTMALAR

Greedy Algorithms

Greedy Algoritmalar

- Probleme, bir dizi seçimden geçerek parça parça çözüm oluştururlar. Bu seçimler:
 - yapılabilir (feasible)
 - yerel en iyi (locally optimal)
 - geri alınamaz (irrevocable)

olmalıdır.

- Bazı problemlerin tüm örnekleri için optimal çözüm sunarlar.
- Çoğu problem için bunu başaramasa da, hızlı yakınsama nedeniyle tercih edilirler.

Greedy Algoritma Örnekleri

- Optimal çözümler:
 - Bozuk para üstü vermek.
 - Minimum spanning tree (göreceğiz)
 - Single-source shortest paths
 - Basit çizelgeleme problemleri
 - Huffman kodlama
- Yaklaşımlar:
 - Gezgin satıcı problemi (Traveling salesman)
 - Sırt çantası problemi (Knapsack)
 - Diğer kombinatoryal optimizasyon problemleri

Bozuk Para Üstü Vermek

- Bozuk paralarımız: 1TL, 50Kr, 25Kr, 10 Kr, 5 Kr, 1 Kr?:))
- 48 kuruş para üstü verelim.
 - 1 tane 25 Kr. (23 Kr kaldı)
 - 1 tane 10 Kr. (13 Kr kaldı)
 - 1 tane 10 Kr. (3 Kr kaldı)
 - 1 tane 1 Kr (2 Kr kaldı)
 - 1 tane 1 Kr (1 Kr kaldı)
 - 1 tane 1 Kr (0 Kr kaldı)
- Her adımda, kalan miktarı en az yapacak olan bozuk parayı ver.

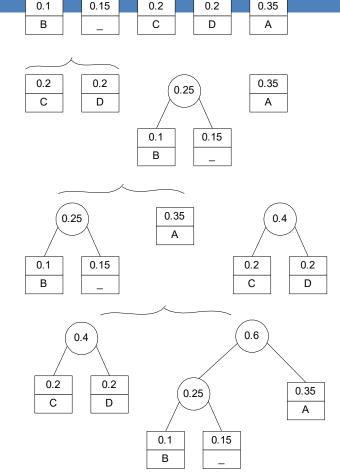
Huffman Kodlama

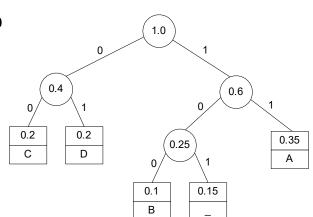
karakter A B C D __ frekans 0.35 0.1 0.2 0.2 0.15

Kod 11 100 00 01 101

Karakter başına ortalama bit: 2.25

Sabit uzunlukl kodlama için: 3

ÖZYİNELEMELİ ALGORİTMALAR

Recursive Algorithms

Özyinelemeli Algoritmalar

```
    Örnek: Faktöriyel Hesabı

         n!= n.(n-1).(n-2). ... . 3.2.1
         = n \cdot (n-1)!
         (n-1)! = (n-1).(n-2)....3.2.1
         2! = 2.1! = 2
         1! = 1.0!=1
         0! = 0.(-1)! ???
n! = { n.(n-1)! if n>1
                  o/w
int fact(int n)
    if (n <= 1)
       return n;
    return n * fact(n - 1);
fact(0); fact(1);
                                     fact(2);
                                                       fact(10);
                                                        10*9*8*7*6*5*4*3*2*1
• 0
```

Özyinelemeli Algoritmalar

```
    Örnek: Fibonacci Sayıları

• 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, ...
• fib(n) = fib(n-1) + fib(n-2)
• fib(5) = fib(4) + fib(3) ...
• fib(1) = fib(0) + fib(-1)???
                                    if (n>=2)
• fib(n) = \{ fib(n-1) + fib(n-2) \}
                                    o/w
int fib (int n)
    if (n <= 1)
        return 1;
    return fib(n-1) + fib(n-2);
• fib(2) = fib(1) + fib(0)
• fib(4) = fib(3) + fib(2)
```

Özyinelemeli Algoritmalarda Big-Oh

- n=0 T(0) = c1
- n=1 T(1) = c2
- n>1 ise T(n)=c1+c2+T(n-1)+T(n-2) \rightarrow T(n-1)+T(n-2)+c
- Yineleme ilişkisi denklemini çözmek gereklidir.
- T(n-1) ~ T(n-2) kabul edebiliriz
 - aslında T(n-1) ≥ T(n-2) ama üstten sınırlayabiliriz (upper bound)

Özyinelemeli Algoritmalarda Big-Oh

$$T(n) = T(n-1) + T(n-2) + c$$

$$= 2T(n-1) + c // T(n-1) \sim T(n-2) \text{ yaklaşımı ile}$$

$$= 2*(2T(n-2) + c) + c$$

$$= 4T(n-2) + 3c$$

$$= 8T(n-3) + 7c$$

$$= 2^{k} * T(n-k) + (2^{k}-1) * c$$

$$n-k=0, k=n$$

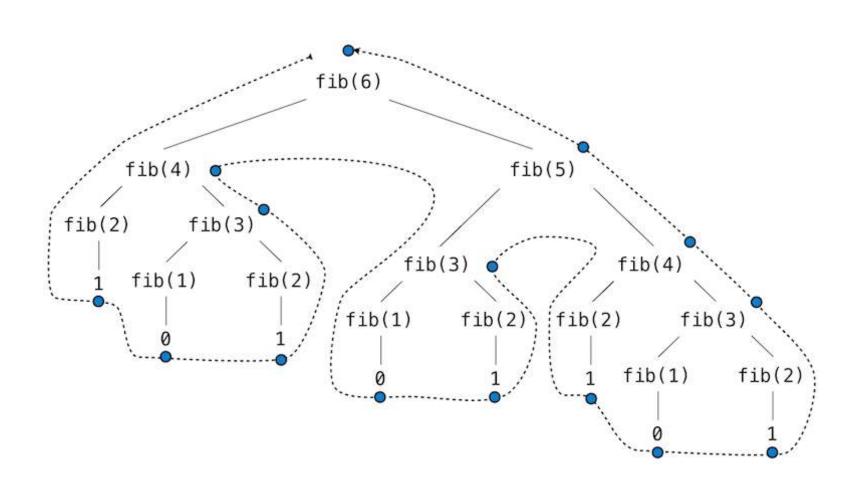
$$T(n) = 2^{n} * T(0) + (2^{n} - 1) * c$$

$$= 2^{n} * (1 + c) - c$$

 $T(n) \sim 2^n$

→ Algoritmanın büyüme oranı fonksiyonu O(2ⁿ) olur.

Özyinelemeli Algoritmalarda Big-Oh

BÖL&YÖNET

Divide-and-Conquer

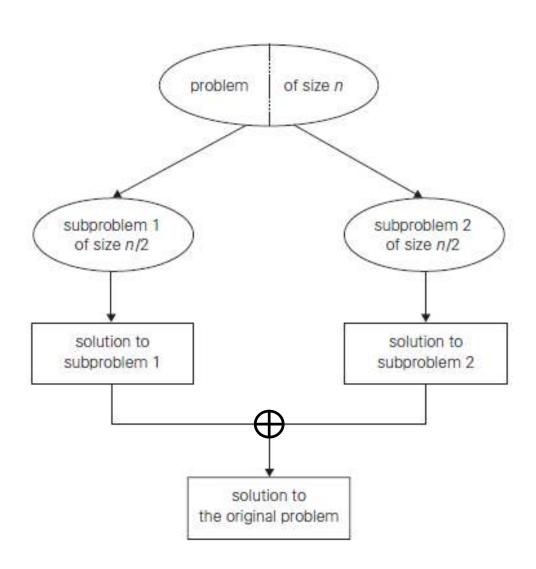
Böl&Yönet

- Şimdiye kadar gördüğümüz algoritmik çözüm yöntemleri:
 - Brute-Force: Başlangıçtan dümdüz ilerleyerek çözüme doğru git.
 - Üs Alma aⁿ=a*a*....*a*a (n kere)
 - Selection Sort
 - Bubble Sort
 - Greedy (Açgözlü): Her adımda, o an için en iyi olan çözümü (local optimum) uygula
 - Huffman Encoding
 - Decrease-and-Conquer: Problemi küçülterek çözüme doğru ilerle.
 - Üs Alma aⁿ=aⁿ⁻¹*a
 - Insertion Sort
 - Josephus Problem (Circular Linked List)

Böl&Yönet

- Problem (genellikle eşit boyutlu) aynı tipte küçük problemlere ayrıştırılır.
- Alt problemler çözülür.
 - Genellikle rekürsif olarak daha küçük problemler haline getirilir.
 - Bölünemeyecek kadar küçük problem bir yöntem ile çözülür.
- Gerektiğinde, alt problemlerin çözümleri bir araya getirilerek orijinal probleme ait nihai çözüm oluşturulur.
- Her zaman brute-force yaklaşımdan daha efektif çözüm olacak diye bir şart yoktur.
- Kolaylıkla paralel hesaplama şeklinde gerçekleştirilebilir.

Böl&Yönet

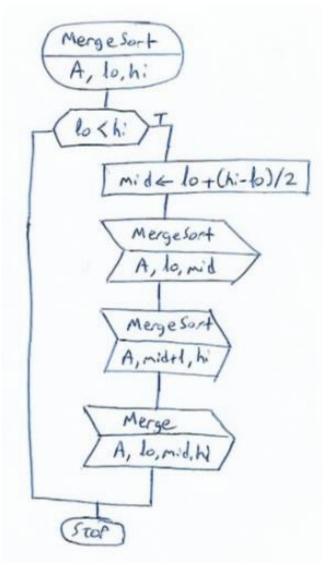

MERGESORT

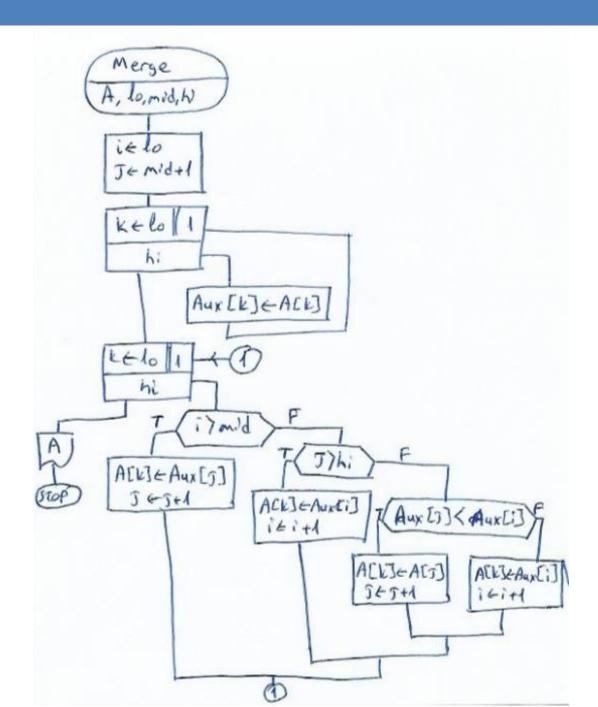
Merge Sort

- Elimizde A[0..n-1] dizisi var.
- Bu diziyi böl&yönet ile sıralayabilir miyiz?
- Diziyi ikiye böl, her parçayı kendi içinde sırala.
 - Rekürsif olarak parçaları kendi içinde ikiye bölmeye devam et.
 - Algorithm MergeSort
- Tek elemanlık parçalar, zaten sıralı demektir.
- Sonra, her sıralı alt-alt parçayı sıralı olarak birleştir.
- Parçalar birleştikçe onları da sıralı olarak birleştir.
 - Algorithm Merge

Merge Sort (Top-Down MergeSort)

Merge

Abstract in-place merge trace

```
a[]
                                             aux[]
                                    i j <u>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9</u>
         k <u>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9</u>
           E E G M R A C E R T
Input
           E E G M R A C E R T
                                        EEGMRACERT
Copy
                                    0 5
         0 A
                                    0 6 E E G M R A C E R T
         1 A C
         2 A C E
                                          E G M R
                                    2 8
                                   3 8
         5 A C E E E G
                                            G M R
                                                        R T
                                   4 8
                                              M R
                                    5 8
                                                        R T
                                    5 9
                                    6 10
         9 A C E E E G M R R T
          ACEEEGMRRT
Merged
input
copy
Abstract in-place merge trace
merged result
```

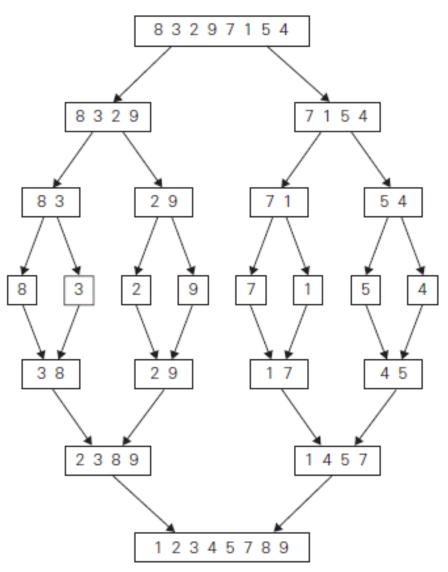
MergeSort

```
ALGORITHM Mergesort(A[0..n – 1])
//Sorts array A[0..n - 1] by recursive mergesort
//Input: An array A[0..n - 1] of orderable elements
//Output: Array A[0..n - 1] sorted in nondecreasing order
if n > 1
 copy A[0..n/2 - 1] to B[0..n/2 - 1]
 copy A[n/2..n - 1] to C[0..n/2 - 1]
 Mergesort(B[0..n/2 - 1])
 Mergesort(C[0..n/2 - 1])
 Merge(B, C, A)
```

Merge

```
ALGORITHM Merge(B[0..p-1], C[0..q-1], A[0..p+q-1])
//Merges two sorted arrays into one sorted array
//Input: Arrays B[0..p-1] and C[0..q-1] both sorted
//Output: Sorted array A[0..p + q - 1] of the elements of B and C
i \leftarrow 0; j \leftarrow 0; k \leftarrow 0
while i < p and j < q do
  if B[i]≤ C[j ]
    A[k] \leftarrow B[i]; i \leftarrow i + 1
  else
    A[k] \leftarrow C[j]; j \leftarrow j + 1
  k\leftarrow k+1
if i = p
  copy C[j..q - 1] to A[k..p + q - 1]
else
  copy B[i..p - 1] to A[k..p + q - 1]
```

Merge Sort Örnek-1

MergeSort Örnek-2

```
12 13 14 15
                    S
            G
 M
        R
                Ε
                                Τ
                                    Ε
                                        X
                            R
                                            A
                                                M
                                                    Р
                                                            Ε
1E
    M
            R
3E
     G
        M
                Ε
                    S
                            R
                Ε
                        R
                    0
7E
     Ε
         G
            M
                    R
```

MergeSort Örnek-2

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
M	E	R	G	Ε	S	0	R	Τ	E	X	A	M	Р	L	Ε
Ε	Ε	G	M	0	R	R	S								
8								Ε	Τ						
9										A	Χ				
10								A	E	Τ	Χ				
11												M	Р		
12														Ε	L
13												E	L	M	Р
14								A	E	Ε	L	M	Р	T	Χ
A	E	E	E	E	G	L	M	M	0	Р	R	R	S	T	Χ

MergeSort Örnek-2 Analiz

- MergeSort(A, 0, 15)
 - MergeSort(A, 0, 7)
 - MergeSort(A, 0, 3)
 - MergeSort(A, 0, 1)
 - Merge(A, 0, 0, 1)
 - MergeSort(A, 2, 3)
 - Merge(A, 2, 2, 3)
 - Merge(A, 0, 1, 3)
 - MergeSort(A, 4, 7)
 - MergeSort(A, 4, 5)
 - Merge(A, 4, 4, 5)
 - MergeSort(A, 6, 7)
 - Merge(A, 6, 6, 7)
 - Merge(A, 4, 5, 7)
 - Merge(A, 0, 3, 7)

- MergeSort(A, 8, 15)
 - MergeSort(A, 8, 11)
 - MergeSort(A, 8, 9)
 - Merge(A, 8, 8, 9)
 - MergeSort(A, 10, 11)
 - Merge(A, 10, 10, 11)
 - Merge(A, 8, 9, 11)
 - MergeSort(A, 12, 15)
 - MergeSort(A, 12, 13)
 - Merge(A, 12, 12, 13)
 - MergeSort(A, 14, 15)
 - Merge(A, 14, 14, 15)
 - Merge(A, 12, 13, 15)
 - Merge(A, 8, 11, 15)
- Merge(A, 0, 7, 15)

MergeSort Karmaşıklık Analizi

```
    O(N IgN)

                            A[0..15]
                A[0..7] A[8..15]
        A[0..3] A[4..7] A[8..11] A[12..15]
• A[0,1] A[2,3] . . . . . . . . . A[14,15]

    N Seviye, LogN adım

k=0..n-1

    k.seviyede 2<sup>k</sup> alt dizi, uzunlukları 2<sup>n-k</sup>

    2<sup>n-k</sup> karşılaştırma

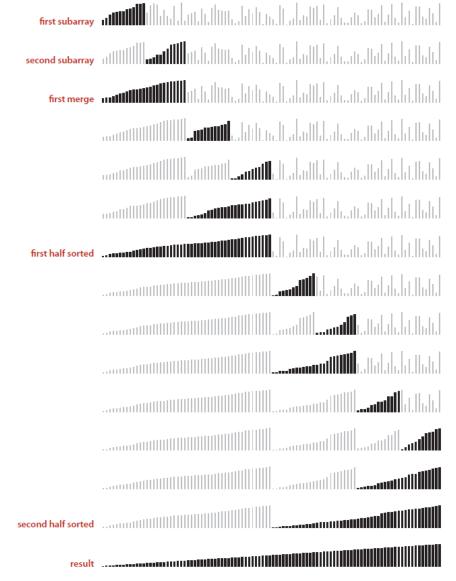
• 2^{k}. 2^{n-k} = 2^{n} işlem (her n için)

    n.2<sup>n</sup> → O(N logN)
```

(6NlogN dizi erişimi: Her merge'de 2N kopya, 2N geri taşıma, 2N

karşılaştırma)

Top-Down MergeSort Görselleştirme

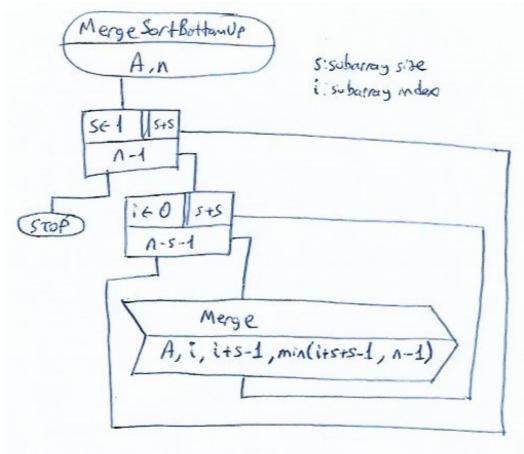

Bottom-Up MergeSort

```
int main(){
void mergeSort(int a[], int lo, int r){
                                                    int arr[] = {32, 45, 67, 2, 7};
    int q;
                                                    int len = sizeof(arr)/sizeof(arr[0]);
    if(lo < r){
       q = (lo + r) / 2;
                                                    mergeSort(arr, 0, len - 1);
       mergeSort(a, lo, q);
                                                    return 0;
       mergeSort(a, q+1, r);
       merge(a, lo, q, r);
void merge(int a[], int lo, int q, int r){
    int b[5]; //same size of a[]
    int i=lo, j=q+1, k=0;
   while(i \le q \&\& j \le r){
        if(a[i] < a[j]) b[k++] = a[i++]; // same as b[k]=a[i]; k++; i++;
       else b[k++] = a[j++];
   while(i <= q) b[k++] = a[i++];
   while(j <= r) b[k++] = a[j++];
   for(i=r; i >= lo; i--)
       a[i] = b[--k]; // copying back the sorted list to a[]
}
```

Merge Sort (Bottom-Up MergeSort)

- 1-1, 2-2, 4-4, ...N/2-N/2 birleştir
- 1/2NLgN 6NlgN arası karşılaştırma, 6NlgN dizi erişimi

MergeSort Bottom-Up Örnek

```
12 13 14 15
                                        8
                              6
                G
                         S
                                   R
           R
                    Ε
                                        Τ
                                             Ε
                                                 X
 M
      Ε
                                                      A
                                                           M
                                                                Р
                                                                          \mathbf{E}
1E
      M
                                                                    S=1
           G
               R
                    Ε
                         S
                                   R
                                        Ε
                                             Τ
                                                  Α
                                                      Χ
                                                           M
                                                                Р
                                                                     Ε
                                                                          \mathbf{L}
```

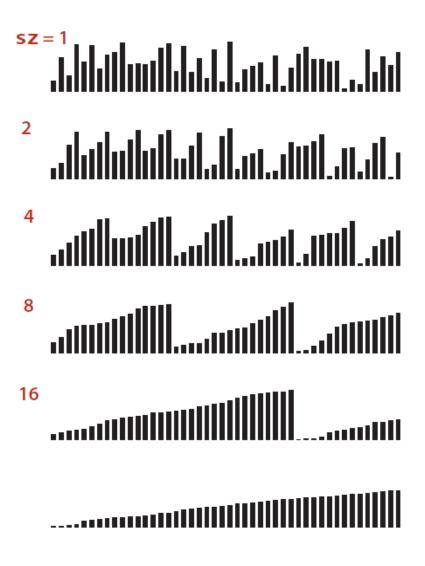
MergeSort Bottom-Up Örnek

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
M	E	R	G	Ε	S	0	R	Τ	E	X	A	M	Р	L	E			
9 E	G	M	R											S=2)			
10				Ε	0	R	S											
11								A	E	Τ	X							
12												Ε	L	M	Р			
13E	Ε	G	M	0	R	R	S							S=4	ŀ			
14								A	E	Ε	L	M	Р	Τ	X			
														S=8				
15A	E	E	E	E	G	L	M	M	0	Р	R	R	S	Τ	X			

Bottom-Up MergeSort Analiz

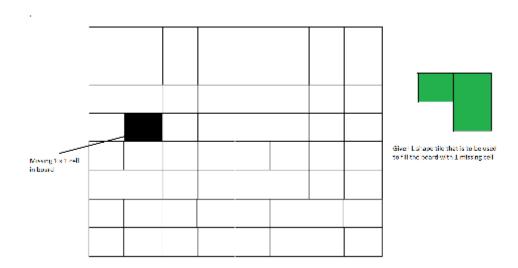
```
a[i]
                           1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
                          M E R G E S O R T E X A M P L E
     S=1
    merge(a, 0, 0, 1)
    merge(a, 2, 2, 3)
    merge(a, 4, 4, 5)
    merge(a, 6, 6, 7)
    merge(a, 8, 8, 9)
    merge(a, 10, 10, 11)
    merge(a, 12, 12, 13)
    merge(a, 14, 14, 15)
                                      S
                                        0
                                                   AXMPEL
   S=2
   merge(a, 0, 1, 3)
   merge(a, 4, 5, 7)
   merge(a, 8, 9, 11)
                                                Ε
                                   Е
   merge(a, 12, 13, 15)
                                        R S
                                             A E
                                                  T X E
                                      0
 S=4
 merge(a, 0, 3, 7)
                                    ORRS
 merge(a, 8, 11, 15)
                         E E G M O R R S A E E L M P T X
S=8
merge(a, 0, 7, 15)
                                    E G L M M O P R R S T X
```

Bottom-Up MergeSort Görselleştirme

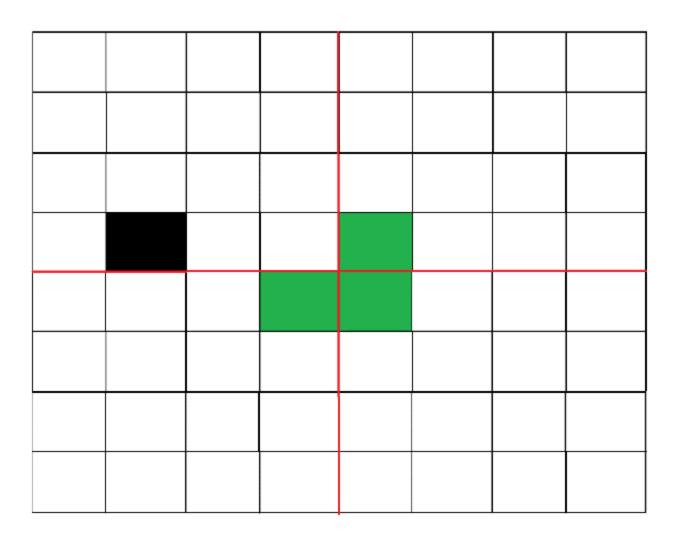

Böl&Yönet – Tromino Puzzle

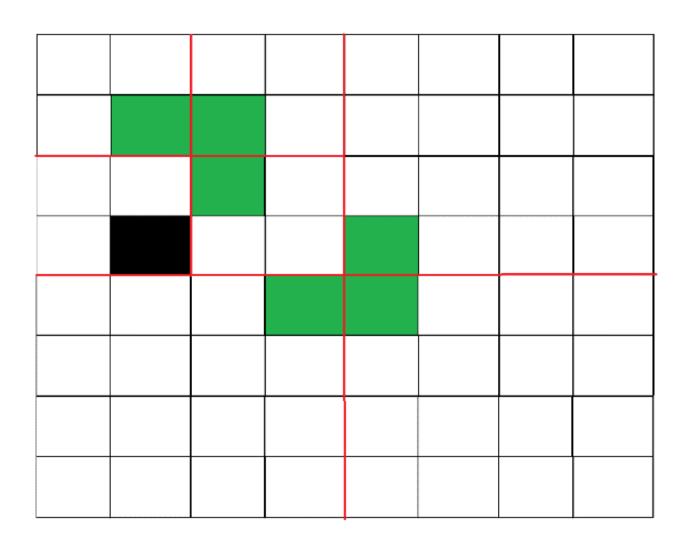
- Elimizde 2ⁿx2ⁿ boyutlarında bir kare pano var. Sadece tek bir gözü dolu.
- 3 tane 1x1 kareden oluşan (L şeklinde) karolarımız var.
- Karolar tüm yönlere döndürülerek yerleştirilebilir.
- Tüm panoyu karolar ile kaplayarak döşeyin.

Tromino Puzzle

Tromino Puzzle

Tromino Puzzle

